

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

A Hortobágy

Ez év január hó 25-én tárgyalt a földmivvelésügyi miniszteriumban a Hortobágy-hasznosítás, a Kubik-féle terv és az öntöző-csatorna érdekében összehívott ankét. Egy nappal előbb vezetőhelyen foglalkoztunk a kérdés komplexumával és amikor örömmel üdvözlöttük az ankét összehívásának gondolatát, egyuttal rámutattunk arra, hogy az ankétól magától keveset várunk. A Hortobágy hasznosításának kérdése évtizedek óta vándorol egyik bizottságtól a másikhoz, egyik közgyűléstől a másikig, tanácstól a miniszterig. Ezalatt százféle okos, helyes gondolat született meg, de valóra egyik sem vált. És be igazolódott most is amaz állításunk, hogy az ankét sem fog sok reális eredményt hozni. És semmiféle ankétezés, bizottságozás sem alkalmas arra, hogy a Hortobágy kérdését a hasznosítás elvigye. Nem alkalmasok ezek a tárgyalások egyébre, mint arra, hogy a dologból nagy tudományos kérdést csináljanak, vagy pedig a semmit sem akarás posványába fulasszák, vagyis végcredményében a dolgot elhúzzák.

Ez lehetett addig, amíg a kérdés nem volt olyan életbevágó, olyan sürgős, amíg a bűnös mult ott terpeszkedett tétlenül a maga kényelmes jelenében s várta pipázva nyugodtan az idők változását s az égből a mannat. De ma már nem érünk rá várni, egyrészt éppen ezért az elmúlt bűnös kényelem miatt, másrészt a körülöttünk rohanó élet miatt, amellyel együtt kell futni, hogy sárba ne taposson. Nem lehet elégszer kiátani, hogy a tizenkettedik órában élünk, cselekedni kell a leggyorsabban, mert a habozás, az alkotás épp úgy megfogja ölni a város minden fejlődését, mint a további könnyelmű, vagy gonosz tuncnyaság.

Rámutattunk arra, hogy itt nem tudományos buvátkodásra van szükség, a maradi ellenkezéstől sem kell tartani, hanem merész és mégis okos lépéssel kell tenni valamit. Nem bogozgatni, oldani, forogni a csomót, hanem erős kézzel kettévágni.

Marad még azután is a ketté vágott csomón is még elég oldani való a tudomány számára.

És itt örömmel kell megállapítanunk, hogy a városi tanács erre az utra a radikális megoldás útjára fog lépni. Mai ülésén állást foglalt a Hortobágy-kérdésének megoldásában. És ez az állásfoglalás teljesen fedi azt az álláspontot, amelyet akkor közölt cikkünkben elfoglaltunk. Ez az álláspont pedig az volt, hogy a tanács

mondassa ki a közgyűléssel a Hortobágy-hasznosítását. E határozat alapján szánjon ki a Hortobágyból 10—12 ezer hold földet, amely alkalmas ilyen célra és csináljon rajta mezőgazdasági kulturát. Huszezer holdon felül marad még ott óriási terület, amelyen gyönyörű feladatokat és nagy munkát talál a tudományos kísérletezés, a vegyvizsgálat, az agrochemia és elég helyet az a fölfogás, amely az állattenyésztés lehetőségét e szikes puszták óriási kiterjedése tudja csak elképzelni.

A városi tanács mai határozatában sutba dobta — nagyon helyesen — mindkét fölfogást, azt is, hogy évtizedes kísérletek eredményeit várja, azt is, hogy csak marha legelőnek szabad lennie a Hortobágynek Ugy gondolkodott, mint egy nagyon okos magyar gazda ember: van kihasználatlan földje, amelyet marhajárás-a hagytak eddig parlagon, ki tudja abból válogatni minden jártas gazdaember mi az eke, kapa alá való, azt nem szabad ott hevertetni, feltöreti tehát és csinál belőle szántóföldet. És ha rosszul sikerült az első esztendő, tanulni fognak a rossz eredményből és sikerülni fog a többi.

A gazdáknak pedig semmi hátrányuk és semmi kárjuk nem lesz. És nem volna akkor sem, ha az egész Hortobágyot elvesztették is. Mert végre okos gazdáknak meg kell érteni, hogy Debrecen nem az egész kerek világ és annak nem a Hortobágy a közepe másutt is vannak emberek, akikről tanulni lehet és tanulni nem szégyen. Ezek az emberek pedig jobban, sokkal jobban csinálják a dolgukat. Tőlük kell tanulni, ha eddig a maga kárán nem tanult a magyar. Nálunk óriási terjedelmű legelőn tengődik az állat, megnő a csontja, de husa sohasem lesz. De az állattartó gazdának csak az a gondja, hogy olcsó legyen a legelő s arra, hogy kimehessen a jószág Németországban pedig 20—30 holdos szövetkezeti legelőkön 50—60 márkát fizet egy állat után a gazda, de dicsekedve meséli, hogy 115—135 kilót növekedett az állat. De trágyazza a mezőt, gondozza is. És még valamit ehhez, a magyar gazdák is tanultak valamit, ma már tudják, hogy a hegyi legelő sokszorosan többet ér, mint a szikes alföldi, száraz, kéthónapos legelőnek csufolt kopár mező. Ma már a dunántúlról küldik hegyi legelőre föl a Máramarosba a jószágokat és jól járnak vele a gazdák. A debreceniek sem járnának rosszul.

Lehetetlen, hogy csak a debreceni gazda legyen olyan elmaradott, olyan tanulni nem szerető, olyan megátalkodott, hogy a saját javát sem akarja. Meg kell őt győzni s talán meg is lehet őt győzni az

okos dologról, mert sajnos, ha nem lehet. A makacsodót elsöpri az élet s elpusztítják a változott körülmények.

De bármilyen legyen is a jövőben a gazdák gondolkodása, ezen nem fordulhat meg Debrecen város jövődjének sorsa. Azért azoknak, a tanácsnak, akik ma bátor szemmel mertek új csapásra lépni, nem szabad ez új csapásról letérniük. Ezen kell tovább menni, mert ez az út vezet annak a forrásnak megnyitásához, amelyre e város fejlődése, jövő nagysága, de már jelen haladása is halálosan szomjas, amely nélkül csepved, elsorvad az egész jövő.

Tovább komédiáznak

A képviselőház ülése.

A többség és az elnökség még mindig elég türelmes azzal a komédiával szemben, amit a Justh-párt folytat parlamenti, politikai rend, az ország és nemzet érdeke ellenére. A parlament kisdud csoportja pedig vakmerő és fölháborító viselkedésével tovább rugdossa a magyar képviselőház tekintélyét, amelyet az utolsó évek eseményeiben épen a Justh-párt igyekezett semmivé tenni. Közben pedig kiderült a bécsi kurucokról, hogy a legvéresebb szájuja mégis csak járt Bécsben a hadügyminiszternél, az egyik legpatogóbb kuruc: Batthyány Tivadar gróf.

A mai lármás, zajos ülésről fővárosi tudóitónk a következőket jelenti:

Návay a szombati eseményekről.

Návay Lajos elnök féltizenegy óraker megnyitja az ülést s a következőket jelenti ki:

— A Ház tárgyalási rendjének érdekében nyilatkozatot óhajtok tenni. Teljes félreértésen alapul az a feltevés, hogy szombaton a zárt ülést kérő ívet mellőzni akartam volna. Kijelentem, hogy a zárt ülést kérő ívet a házszabályok értelmében úgy mint eddig, ezután is mindig elfogadom. A tegnapi ülésen történeteket illetőleg kijelentem, hogy ragaszkodva a házszabályokhoz, a zárt ülés kérésének meg van a kelléke és módja, melyek szerint beszédek közben, azok folyamán zárt ülés kérése nem engedélyezhető, mert a zárt ülés célja nem lehet a szómegevonás. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Szombaton, mikor Szmracsányi a zárt ülést kérő ívet fölhozta, úgy emlékszem, azt mondtam neki: „most nem lehet.” Sajnálatomra, az emberi indulatok és idegek által indokolva, egy lépést tettem, amely okot adott arra, hogy a Ház rendje megzavarodjon. Jól tudom, négyszáztizenhárom képviselő közül én vagyok az, akinek mindent tünni kell s hogy megharagudtam, sajnálom azt. Még egyszer kijelentem, hogy a zárt ülés kérési jog mellőzése tölem teljesen távol áll. Ezt kerekken tagadom s ezen tovább nem vitatkozom. A közvélemény pártatlan megítélésére bízom továbbá, hogy helyesen jártak-e el, mi-

kor megtámadtak, a nyilvánosságot előlem el akarták zárni. (Ugy van! Ugy van! a jobb oldalon.) A mint eddig megtartottam a házszabályokat, ezután is megtartom.

Viták a jegyzőkönyv körül.

Mihályi Péter jegyző fölolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Justh János indítványozza, hogy a jegyzőkönyvbe pótlólag vétessék be az, hogy az elnök a Szmracsányi által benyújtott zárt ülést kérő ívet összegyűrtte és eldobta, továbbá, hogy az újságíró karzatról egy idegen egvén tört be a Ház ülés termébe s a képviselőket inzultálta.

Némethy Károly: A jegyzőkönyv a tényeknek megfelelőleg van megszerkesztve, miért is kéri a benyújtott indítványok mellőzését.

Polónyi Dezső kéri, vegyék be a jegyzőkönyvbe **Andrássy és Justh Gyula** nyilatkozatait.

Molnár János (néppárti) konstatálja, hogy az elnök mai loyális nyilatkozata után nincs szükség arra, hogy Justhnak az elnökre vonatkozólag tett indítvány a jegyzőkönyvbe bevétessék. (Taps a jobboldalon.)

Návay Lajos elnök ezután felteszi a kérdést, hitelesítettnek mondja-e ki a Ház a múlt ülés jegyzőkönyvét, szemben a benyújtott módosításokkal?

Lovász Márton indítványozza, hogy a kérdéseket külön-külön tegye fel az elnök.

Abrahám Dezső és Batthyány Tivadar gróf felszólalása után

Návay Lajos elnök **Batthyány Tivadar** gróffal szemben konstatálja, hogy a szombati ülésen történt precedensre való hivatkozás nem egészen felel meg a valóságnak. Ő ugyanis a Ház hangulatára tekintettel tette csak fel külön-külön a kérdést szavazásra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Molnár János, Polónyi Géza, Barabás Béla, Ráth Endre és Holló Lajos szólaltak fel ezután.

Návay Lajos elnök megjegyzi, hogy a felszólalók mindég házszabálysértéseket hangoztatnak. Felhívja az ellenzékét konkrét eseteket hozzon fel annak a vádnak az igazolására. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kovács Gyula (gazdapárti) azt mondja, hogy a többség a házszabályokat erőszakosan akarja kezelni.

Justh sérteget.

Justh Gyula a kérdés föltevéséhez szól. Az elnök azt a kérdést tette föl, hogy mikor követett el házszabálysértést. Kijelenti, hogy Návay igenis megszegte a házszabály kezelésre vonatkozóan adott szavát.

E kijelentésre a munkapártról óriási zaj tört ki:

— Rendre. Rendre. Mentelmihez.

Elnök: Sokkal nyugodtabban és csendesebben, mint hasonló helyzetben a képviselő ur tette volna, visszautasítom ezt. A házszabályok kötelességemmé teszik, hogy az elnököt ért ilyen kijelentéseket visszautasítsak és ha még egyszer ez előfordul megvonjam a szót a képviselő urtól.

Justh Gyula: Ez is belevág az elnök eddigi eljárásába. Előbb felhív, hogy bizonyítsam be az ő házszabály sértéseit s most amikor ezt tenni akarom, nem engedi. Már szombaton is megmondtam, hogy megszegte a szavát.

Most újra tombolva tört ki a zugolódás a munkapárton:

— Mentelmihez! Rendre! kiáltották.

Návay Lajos elnök: A képviselő urtól megvonom a szót.

Eitner Zsigmond ekkor zárt ülést kérő ívet vitt fel az elnökhöz, aki erre elrendelte a zárt ülést és az ülést öt percre felfüggesztette. Ekkor fél kettő volt.

Beöthy Pál alelnök nyitotta meg a zárt ülést.

Batthyány Tivadar gróf szólásra áll föl. **Felkiáltások jobbról:** Lefoglalta magának Bécsset.

Ünneplik az elnököt.

Batthyány Tivadar gróf: Hát igaz, felkerestem Auffenberget Montecuccolival

ugyanabban az ügyben, amelyben a miniszterelnök, a honvédelmi és a pénzügyminiszter uraknál is voltam, a diósgyőri új ágyugyár ügyében. Ez az én stecken pferdem.

Felkiáltások: Már csak németül tud beszélni.

Návay Lajos elnök a padokból beszél: Megragadom az alkalmat, hogy a képviselői padokból reflektáljak az ellenem elhangzott támadásokra s kijelentem, hogy választásom előtt semmiféle obligót elnökségemre vonatkozóan nem vállaltam, csak azt ígértem meg, hogy megfogom tartani a házszabályokat. Ezeknek kezelésében nincs semmiféle módszer sem Berzeviczy-, sem Apponyi-, vagy Justh-féle. Minden elnökönél voltak esetek, amelyekben saját meggyőződése és felfogása szerint jár el. **Andrássy gróf** bármilyen kifogálatlan ember, én nem fogadhatok el sem tőle, sem senki mástól feltételeket. És nem fogadtam. **Andrássy Gyula** gróf és köztem csupán annyi történt, hogy **Andrássy gróf** kezdem fordult és megkérdezte, hogy rendesen akarom-e kezelni a házszabályokat, a mire én azt feleltem, hogy igen. Mint zsenilem, adott szavamat megszórtam tartani. Én mint elnök, nem köthetem le magamat a Berzeviczy-féle eljárásra, mert már nekem előbb is eltérő volt a nézetem, mint Berzeviczynek.

Justh Gyula: Akkor miért nem mondt le.

Batthyány volt Bécsben.

Návay Lajos elnök: Ezt képviselő ur sem tette elnök korában, amikor elnöktársával és velem is sokkal nagyobb kérdésben, a harvát kérdésben ellentétbe jutott. Különben megmutathatom Berzeviczy levelét, hogy tiszta és tisztességes ember vagyok. Berzeviczy e levélben felkért engem, hogy amennyiben azt hiszem, hogy az én felfogásommal jobban boldogulok vegyem át az elnökséget. Ha a házszabályokhoz akarok nyulni, nem igyekeznék megmagyarázni mindent. A kisebbség, amely akadályozza a többséget a munkában, az elnök személyét is rabságba akarja ejteni, de ezt nem lehet megtenni. Én becsületes voltam és az is akarok maradni.

A munkapárt itt föllállt és sokáig lelkesen tapsolta és éljenezte Návay Lajost.

Justh Gyula: Hogy ő mit csináljon, arra nézve akkor a minisztertanácsot kérdezte meg.

Felkiáltások: Szép házelnök.

Justh Gyula: Jogi kérdésről volt akkor szó, azért ment a minisztertanács elé s neki nem is kellett leköszönnie. Ha **Andrássy** nem biztatta volna őket, hogy Návay úgy fog eljárni, mint Berzeviczy még ma is Berzeviczy lemondását tárgyalnák.

Holló Lajos föl áll s igen halkan beszél valamit.

Fekete Márton: Nem hallják Bécsben, ha ilyen halkan beszél.

Tisza István gróf: Nem barátja a zárt üléseknek, de egynehány megjegyzést most mégis akar tenni. És ez az, hogy legyen zsenimérték a kérdés elbírálásánál az a memoria, amelyet azok vettek fel, akik Návaynál jártak. E nyilatkozat után Návay programbeszédére és hat éves gyakorlatára a többséggel szemben nem hagy Návay kétséget, hogy a házszabályllyal ellenkező dolgot nem fog cselekedni. A többség nem is kívánt egyebet, mint hogy úgy járjon el, amint azt lelkiismerete és meggyőződése neki előírja. Az ellenzéki terrort szemben pedig biztosíthatja az elnököt, hogy mindenkor várhatja a munkapárt részéről a védelmet. (Éljenezés és taps.)

A zárt ülés ezzel véget ért s **Beöthy Pál** alelnök újra megnyitotta a nyílt ülést.

Beöthy Pál alelnök: Fölteszem tehát a kérdést.

Felkiáltások balról: Nem lehet. Fél három van, a tanácskozára szánt idő lejárt.

Beöthy Pál elnök: Míg a jegyzőkönyv hitelesítve nincs, nem lehet napirendet megállapítani.

Polónyi Géza: Lejárt a tanácskozási szánt idő.

Tisza István gróf: Nem igaz. A napirend

még nincs megállapítva. A házszabályokra hivatkozva kimutatja, hogy a Ház a tanácskozási időt a tanácskozási állapotra állapítja meg. Az eddig történtek napirenden nem voltak, addig pedig napirendet megállapítani nem lehet, amíg a jegyzőkönyv hitelesítve nincsen. az ellenzék addig tarthatja itt a többséget a meddig akarja, de addig nem mehetünk el, amíg a jegyzőkönyv hitelesítve és a napirend megállapítva nincs.

Polónyi Géza: Ez a permanens ülés bejelentése.

Beöthy Pál elnök: Az elnökkel ne tessék vitakozni.

Batthyány Tivadar gróf szólni akar.

Beöthy Pál: Csak a jegyzőkönyvhöz engedek szólani.

Polónyi Dezső: Ez klotúr.

Polónyi Géza föláll.

Tisza István gróf, aki a terem közepén áll, dühösen kiált rá:

— Üljön le!

Polónyi Géza a haragtól vörösén kiáltja vissza:

— Ugy látszik ide revolverrel kell jönni.

Erre az ellenzék újabb kavargást rendezett, miközben újabb zárt ülést kértek, amikor azonban ezt már az elnök elrendelte, visszavonták a zárt ülés kérését, mire **Návay Lajos** újból megnyitotta a nyílt ülést.

Justh Gyula: Még eddig nem volt példa rá, hogy a tanácskozási időn túl határozott volna a Ház, csak november 18-án, ami elég szegénytelen dolog volt.

Tisza István gróf: Rágalom.

Návay Lajos elnök konstatálja, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése nem tartozik a napi rendhez, csak technikai dolog, tehát fölteszi a kérdést, amely után a Ház a jegyzőkönyvet hitelesítette, majd megállapította a napirendet, mire az ülés délután négy órakor véget ért.

Serényi Béla gróf a Hortobágy hasznosításáról

A földmívelésügyi miniszter a városhoz.

Debrecen város életében ma a legnagyobb, a legsürgetősebb kérdés a Hortobágy hasznosításának dolga, amelynek megoldása nélkül mindazok a szép remények s nagy föladatak, amelyeknek megvalósulását várja és melyeknek megvalósításáért fárad Debrecen város közönsége, soha valósággá nem válhatnak, mert a Hortobágy hasznosítása jelenti a fejlődés lehetőségét, az anyagi erőt, a pénzt.

Tudvalevő, hogy e fontos kérdésben legutóbb ankét volt a földmívelésügyi miniszteriumban, mert a város véleményét kért a **Kubik Gyula** mérnök által benyújtott hasznosítási tervről s a miniszterium szakközvegyei ügyéről, mint a Csunya-földön létesítendő öntözésről nyilatkoztak.

Az ankét eredményéről már az ankét megtartása napján kimerítő, részletes tudóstást közöltünk, alább pedig szöszterint közreadjuk azt a miniszteri leiratot, amelyet **Serényi Béla** gróf földmívelésügyi miniszter küldött le most Debrecen város tanácsához s amelyben a Kubik-féle tervről s általában a hasznosítás kérdésében véleményét mond.

A miniszter leirata.

A miniszteri leirat a következő:

Magyar királyi Földmívelésügyi Miniszter.

25573. V-A. 2.

Debrecen sz. kir. város közönségének Debrecen.

Múlt évi november hó 30-án 461—20836-1911. kgy. sz. a. kelt feliratával előterjesztvén a közönség azt az ajánlatot, amelyet **Kubik Gyula** mérnök a Hortobágy hasznosítására nézve a sz. kir. városhoz benyújtott, az ajánlat kivihetőségére és arra nézve, hogy az abban kilátásba helyezett gazdasági előnyök elérhetőek lesznek-e, szakvéleményt kért.

1. A vállalat céljainak megvalósításához ajánlatnak értekezleten való megvitatását találtam szükségesnek.

A január 25-én a sz. kir. város képviselőinek részvételével megtartott ezen értekezlet során Kubik Gyula mérnök ajánlata minden részletében a legkimerítőbben megtárgyalatván, arra nézve a következő észrevételek merültek fel:

1. Avállalat céljainak megvalósításához szükséges vízmennyiségnek a Tisza folyóból való kiemelése nehézségekbe nem ütközik, a csurgalék elvezetésénél azonban figyelemmel kell lenni a Hortobágy-Berettyó társulat által épített föcsatorna korlátolt vízvezető képességére.

2. A 30000 kat. holdnyi terület öntözéséhez a tervbe vett 4500 másodperc-liter vízmennyiség nem elégséges, hanem erre legalább is kat. holdanként 0.6 másodperc-liter, összesen tehát 18000 liter vagyis 18 köbméter veendő számításba.

3. Az öntözendő területnek a Tisza arvizével tervezett elárasztása és így módon iszappal való trágyázása kettős okból nem fogná a kívánt eredményt biztosítani, egyrészt, mert a Tisza vízállása csak nagyon ritkán emelkedik olyan magasra, hogy az természetes eséssel a Hortobágyra elvezethető legyen, másrészt a csak kis eséssel vezethető csatornán iszapjának legnagyobb részét lerakná, mielőtt még az elárasztandó területre érne.

4. Ugyanezen okból a tervbe vett 30000 kat. holdnyi területnek öntözéssel való termelésben tartása csak úgy volna biztosítható, ha egyúttal a folytonos és okszerű trágyázásról is gondoskodás történik.

A Hortobágy székes természeténél fogva annak trágyázása kiváló szakismereteket igényel, mert különben a talajban levő különböző sók a trágya hatását közömbösítik, megsemmisítik.

5. Mivel a számításba vett 4500 mp. liter helyeit az öntözéshez 18000 mp. liter vízre lesz szükség, ebből természetesen következnek, hogy az egész vízemelő gépezet és a vízvezető csatornák méretei és így azok költségei is emelkedni fognak.

De emelkedni fognak a belső berendezés költségei is, mert bármily sikkak lássák is a terület, annak magassági viszonyai igen változó és így nagyon sok árokra és töltésre lesz szükség.

Mindezekből következik, hogy a 30000 hold öntözésére felvett 6.000.000 korona költségből az öntözés nem lenne megfelelően berendezhető.

Azt, hogy mily költséggel lenne a 30.000 hold öntözése megvalósítható, csak a részletes tervezések alkalmával lehetne pontosan megállapítható.

6. A kérdéses területek jelentékeny része öntözésre, vagyis mezőgazdasági művelésre nem alkalmas, mert megelőzőleg abból a benne lévő sóknak kilugozása válik szükségessé, amely művelet a víz ráeresztéséből és folytonos levezetéséből áll. Ezen művelettel azonban igen okszerűen egybekapcsolható a kérdéses területnek halas tavakká való berendezése.

Ilyen tavak az alföldi székes területeken immár mintegy 3000 holdnyi kiterjedésben állanak több év óta üzemben és teljesen megfelelő jövedelmet szolgáltatnak.

7. Az ajánlat szerint a 30000 holdnyi terület, mint legelő lenne öntözendő és így értékesítendő.

Az öntözésnek, hogy valóban hasznos hajtó legyen, a legbelterjesebb gazdasági műveléssel kell egybekötve lenni: a marhákkal való egyetemes szabad legeltetés azzal pedig alig egyeztethető össze.

A kérdés megoldását nehezíti teszi az a körülmény is, hogy a székes területen levő számtalan apró horpadásból a vizet és nedvességet gyorsan eltávolítani nem lehetséges és így öntözés után a területnek vigyázatlan

legeltetése annak termőképességét hosszabb időre tönkre is teheti.

A Hortobágyon megfelelő öntözéssel és ahoz alkalmazkodó belterjes művelési móddal kétségtelenül biztos eredményt lehet elérni, amint erről számos hazai és külföldi példa tanuskodik; a hasznosítás e módjára való átterés esetén azonban a szabad legeltetés a mai alakjában nem maradhat meg.

8. Ily nagy kiterjedésű székes területnek gazdasági hasznosítása sem részleteiben, sem számos egyéb vonatkozásaiban nem lévén megoldott kérdésnek tekinthető: az 50 évre való bérbeadás nem ajánlható, legalább is nem anélkül, hogy a visszaválthatóság lehetősége a kötéendő szerződésben biztosítva és részletesen megállapítva se legyen.

Megjegyzendő, hogy szerződéskötés esetén megfelelő ovadék által és más kikötéssel is biztosítékok szerzendők e tekintetben, hogy a létesítendő művek kellően fenntartásának és a gazdasági kezelés megfelelően történjék.

Az ajánlat tekintetében felmerült ezek az észrevételek annak megállapítását eredményezik, hogy a szóban forgó ajánlat jelen alakjában további tárgyalásra nem alkalmas, ami természetesen nem jelenti azt, hogy a Hortobágyon öntözés után és más műveletek segítségével való célszerű hasznosítása megoldásánál a magántőke bevonása mellőztessék, mert megfelelő előfeltételek és biztosítékok mellett kellő tőkével rendelkező magánvállalkozás ennek a nagy kérdésnek a megvalósítását minden esetre csak előmozdítaná.

Szükséges azonban, hogy mielőtt a sz. kir. város közönsége a Hortobágy jövő kihasználását illetőleg végleges állást foglalna, a számba jöhető gazdálkodási módokat alapos tanulmány tárgyává tétessenek, esetleg kísérletek útján tapasztaltassanak.

Ami különösen az öntözést illeti, ennek terén igen értékes tapasztalatok lennének szereshetők, ha a sz. kir. város közönsége azoknak a feltételeknek elfogadásával, amelyeket a múlt évi július 6-án 59814. sz. a kelt leiratottal leköltött szerződés tervezetben közöltem, a Hortobágy pusztja Ohat nevű részén kijelölt területek öntözésére tervezett berendezés mielőbbi létesítését biztosítaná.

Miután pedig az öntözés csak egyike azoknak a műveleteknek, amelyek a Hortobágyon kellő kihasználására vezethetnek és mint ilyenek, mérlegelés alá veendő: részemről, ha a sz. kir. város közönsége erre irányulólag kívánságot terjeszt elém, kész vagyok a Hortobágy gazdasági kihasználásának kérdését szakközveim által tanulmány tárgyává tételni, illetőleg szakközveimet a végből a legrövidebb idő alatt kiküldeni, hogy helyszíni szemlék és vizsgálódások alapján e kérdésben részletes javaslatokat tegyenek.

Az elől idézett jelentésével felterjesztett terveket ide zártan visszaküldöm.

Budapest, 1912. évi február hó 27.

gróf Serényi.

A városi tanács határozata.

A városi tanács ma tárgyalta ezt a leiratot és azt előbb a Hortobágy hasznosító bizottságnak, amelyet 2-3 nap alatt hívnak egybe, ad ki, azután pedig a jog- és pénzügyi valamint a gazdasági bizottság együttes ülésére elé terjeszti azzal az irányítással, hogy tízezer hold alkalmasnak talált területnek mezőgazdasági művelés céljaira való kiszakítása és értékesítése iránt már most tegyenek intézkedéseket, az általános hasznosítás ügyében tárgyaljanak, a 3000 hold átadása iránt tegyenek előterjesztést. Egyben javasolja a közgyűlésnek: írjon fel a miniszterhez, hogy szakközveit, akit a Hortobágyot itt a helyszínen tanulmányozni fogják, mielőbb küldje ki.

Összedőlt sárpalota

Emberek életveszedelemben.

Tegnap éjjel a Bihari-telepen összedőlt egy megrozant kártyavár s kis hijja, hogy három ember holtan nem maradt alatta. — Ocska, ütött-kopott vityilló volt, már tavaly is alámosta az eső, de befoldozták, mankót adtak alája s megtépett bordájával szolgálta tovább a célt, hogy szegény embereknek drága pénzért menedéket nyújtson a fagy és a hófúvás ellen. Azonban a vízzel már nem tudott megbirkózni. Csuzos tagjai megrogytak, a melle összeesett és kis hijja, hogy ólomtestének a sulya alatt el nem vérzett egy három tagu család, aki mit sem sejtve hajtotta védőszárnyai alatt nyugalomra a fejét.

A város végén elterülő Bihari-telepen, a Keresztesi-ut 60. szám alatt Kovács József volt debreceni, jelenleg budapesti lakosnak van egy régi háza. Az alapja kőből, a dereka vályogból, sárból van rakva. Ugy mondják, már tavaly is bedőlt a hátulja, de összefoldozták és szolgálta tovább a célt, hogy tulajdonosának az évi bérösszeget pontosan kiteremje. Kovács maga soha felé sem nézett a vityillónak, mit tudta, hogy az eleje sem jobb annak, mint a hátulja. Pedig már nagyon korhadt volt ám a talapzat is, a ház dereka pedig olcsó sáranyagból került ki, nem csoda, ha az idei olvadás alaposan meglazította. —

A rozoga sárpalotát Kovács Józseftől Vékony András napszámos bérelte, aki harmadmagával: feleségével és egy éves Teréz nevű gyermekével lakott abban. Tegnap este mit sem gyanítva hajtotta nyugalomra a fejét a kis család, mikor éjjel felé nagy roppanásra ébredt a családfő. A ház külső fala kezdett befelé dőlni. Recsegett, ropogott minden izma s ha idején észre nem veszik, ott találják rettenetes sirjukat.

— Hamar kiugrottam az ágyból — mondja Vékony András — a feleségemet is felálmáztam s kis gyermekünket karunkra véve, menekültünk az udvarra. Már ránk hullott néhány hatalmas vakolat, úgy, hogy több ütést és horzsolást is szenvedtünk!

A szobában minden pozdorjává zuzódott. Az ágy, asztal, székek darabokra törtek s a házi edények javarésze cseréppé lett. A kis család egész vagyonát veszítette oda.

— Hol töltötték az éjszakát?

— Künn az udvaron. Néhány ruhadarabot, párnát kimentettünk és azon hajtottuk le a fejünket.

Ma reggel vették észre a szerencsétlenséget a járó-kelők, jelentették az esetet a rendőrségnek, ahonnan a mentőkért telefonáltak s nagy készültséggel vonultak a helyszínre. Azt jelentették ugyanis, hogy a romok alatt nyolc ember fekszik eltemetve. — Persze, hamar kiderült, hogy a baleset kisebb terjedelmű s emberéletben kár nem esett, miután a lakók még idejében kimenekültek a romok közül.

A rendőrség a ház lakóit azonnal kitelepítette, a renoválást pedig csakis hatósági felügyelet mellett engedi meg. Mi azonban ebben is csak fél intézkedést látunk, mert az efajta kopott, rozoga és alapjában is meg-

KONCZ

fest és vegyileg tisztít

mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet-függönyöket k fogástalanul.

DEBRECZEN.

Gyár és főüzlet: Arany János-u. 10. Fióküzlet: Bathányi-u. 2. — Telefon 710. sz

rogygyant vityillókat már alapjáig le kell rombolni, hogy helyébe alkalmas, erős és egészséges épületet emelhessen tulajdonosuk.

A miniszterelnök a királynál

Bécsi ellentétek a megegyezéssel szemben.

Ma délelőtt újból a király elé ment Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök hogy jelentést tegyen a helyzetről és hogy tisztázza az osztrák kormány részéről állítólag a magyar kormánnyal szemben elfoglalt álláspontját. A miniszterelnök még nem fejezte be teljesen tanácskozásait, mert e hét végén újból Bécsbe megy, előbb pedig illetékes fórumok híradása szerint a Kossuth-párttal újabb tárgyalásokat folytat.

Ez a bécsi út különben, amelyről alábbi tudósításunk számol be, tisztán a miniszterelnök saját akaratára történt.

A miniszterelnök Bécsben.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap este hét órakor Hazai Samu honvédelmi miniszterrel, Drasche-Lázár Alfréd dr. miniszteri titkárnak, a miniszterelnökség elnöki osztálya vezetőjének, valamint Barát Armin királyi tanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtó osztály vezetőjének kíséretében Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállt meg. Vasárnap nem volt konferencia. Hétfőn reggel a miniszterelnök mindegyiknek a honvédelmi minisztert fogadta, akivel egy óránál hosszabb ideig tanácskozott. Minden más közléssel szemben a Budapesti Tudósító hitelesen megállapítja, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a maga elhatározásából tartotta szükségesnek, hogy Bécsbe utazzék és őfelségénél kihallgatásra jelentkezék. Hétfőn reggel kapta meg a miniszterelnök az értesítést, hogy ő felsége 11 órakor Schönbrunnban kihallgatáson fogadja. A miniszterelnök fél tizenegy órakor hajtattott ki Schönbrunnba, hogy a király előtt megjelenjen.

A miniszterelnök s az osztrák kormány.

Ugyancsak félhivatalosan jelentik, hogy a magyar kormány a szombati nap folyamán válaszolt az osztrák kormánynak pénteken érkezett jegyzékére. Az osztrák kabinetnek már vasárnap délelőtt birtokában volt a magyar válaszigjegyzék. Osztrák forrásból való jelentés szerint Stürgkh gróf miniszterelnök vasárnap délelőtt Hochenburger lovag igazságügyminiszterrel és Georgi honvédelmi miniszterrel tanácskozást folytatott, amelynek tárgya a magyar válaszigjegyzék volt. A magyar kormány Aufferberg lovag hadügyminiszter levelére, amelyet csak szombaton kapott meg, már szombaton este válaszolt.

A bécsi lapok.

A miniszterelnök délután részt vett Bilinszky Leo közös pénzügyminiszternél a dezsőné, ahonnan délután háromnegyed négy órakor Hazai Samu honvédelmi miniszter, Barát Armin sajtóirodai főnök kíséretében a magyar házba hajtattott, ahol Burián bárót, Skerlec Iván bárót és Vértessy Béla miniszteri tanácsost fogadta. A miniszterelnök ma éjszaka egy órakor tért haza Budapestre.

A bécsi lapok komolyan ítélik a helyzetet és azt írták, hogy sem a hadügyminiszter, sem pedig az osztrák miniszterelnök nem engedhetnek. A Neue Freie Presse ezek kapcsán azt írja, hogy a miniszterelnök újból tárgyalni fog a Kossuth-párttal.

Színház és Művészet

A heti műsor.

KEDD: Leányvásár, operett. (C bérlet.)
SZERDA: Délután A falu rossza, népszínmű. Ifjúsági előadás. Este: Leányvásár, operett. (A bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: Leányvásár, operett. (B bérlet.)
PÉNTEK: Leányvásár, operett. (C bérlet.)
SZOMBAT: Leányvásár, operett. (A bérlet.)
VASÁRNAP: Délután A rabló lovag, színmű. Este Csókon szerzett vőlegény, énekes vígjáték. (Kis bérlet.)

A Leányvásár új szereplővel. Ma este ment ötödik alkalommal a Leányvásár ugyanazzal a sikerrel, mint négyszer előbb és éppen olyan zsufolásig telt ház előtt. A szereplők éppen nem fáradtan, teljes kedvvel és nagy művészettel játszottak és énekeltek. Az egyik szerepben volt csak változás. A társulat drámai személyzete ugyanis átment három estére Nyiregyházára s velük kellett menni Déry Alfrédnek is, aki Rottenberg grófort játszott igen nagy művészettel. Helyette e szerepet ma Kassay Károly rendező adta a tőle megszokott rutinnal, sok eleganciával. A közönség szívesen fogadta az ő alakítását is.

Ifjúsági előadás. Szerdán délután, — mint jelentettük — rendkívül mérsékelt helyárrakkal, 3 órai kezdettel ifjúsági előadást tart Zilahy igazgató. Ez alkalommal Tóth Edének, „A falu rossza” című klasszikus népszínműve kerül színre. Páholvülés és támlásszék 70 fillér, állóhely 50 fillér, diák-álló 30 fillér, karzat első sor 30 fillér, karzat többi sor 20 fillér. Jegyeket a színházi pénztár előre árusít.

Györgyike, drága gyermek. A színház legközelebbi bemutatója a „Györgyike, drága gyermek” című színmű Szomorfy Dezső nagy sikert aratott darabja lesz.

Művész hangverseny. Ugy külső szépség, mint ragyogó tehetség tekintetében elragadtató művésznőt fog megismerni Háber Györgyikében március 12-én az „Arany Bika” nagytermét az eddigi jelek szerint zsufolásig megtöltő közönség. Háber kisasszony páratlan nagyság a maga zsanerében, mert az egész világon sincs még egy olyan alt-hangú énekesnő, aki vele a versenyt kiálthatná. Emelett a művésznő szép és fiatal. — Gírósz Ernő zongoraművész lesz még méltó szereplője a nagyszabású hangversenynek. Jegyek előjegyzése Antalfynál (Szent Anna-utca 13.)

A Flers-Caillavet darab. Párisból táviratozzák, hogy Flers és Caillavet új háromfelvonásos vígjátékot fejeztek be, amelynek „A zöld frakk” a címe. A darab a francia Akadémia körül nyüzsgő társadalmat viszi a színpadra. A varietés-színház fogja bemutatni és a főszerepeit Bresseur, Jeanne Granier és Eve Lavallière fogják játszani.

A Boabonniere vasárnapi két előadása ismét zsufolt házak előtt folyt le. Broth, Benedetti excentrikusoknak óriási sikerük van esténként. Les Karabin's akrobatikus táncosok csodásan ügyes táncosok, Bella Marion úgy énekel mint egy csalogány, a kis Görlitz ikertestvérek, Geiger Irma mind-mind kitűnő számok, van is taps bőven. Zsoltoványinak, mint Taral szokénak nagysikere van esténként, ugyisintén Radónak, mint Bimsensteimr és Ujvárinak mint budapesti bérkocsis. Nem tulozunk ha azt állítjuk, hogy ez a szezon legsikerültebb műsoron meglátszik a szakszerű vezetés. E hó 9. és 10-én szombaton és vasárnapon lép fel két estén a világhírű klasszikus táncosnő Anderée-Via-Vil-lap mérsékeltlen felemelt helyárrakkal. Előjegyezni lehet Antalfy könyvkereskedésében. Páholvülés 6 kor. Földszinti ülés 4 kor. Belépőjegy 3 korona.

HIREK

— Az általános sztájk. Tudvalevő, hogy a szociáldemokrata párt az általános, titkos, egyenlő községenkénti választói jog mellett ma országosan egy napi általános sztájkot rendezett. A sztájkban résztvett a debreceni szervezett munkásság is, amely hatalmas tömegben, mintegy ötezer ember, vonult föl a Margit-fürdőbe, ahol népgyűlés volt, amelyen Handler Gyula, Legányi Gyula dr. Vági István, Eszenyi Lajos és Jánossi Zoltán ref. lelkeszt mondtak beszédeket. A népgyűlésből Justh Gyulát és a szociáldemokrata pártot táviratban üdvözlötték. A fölvonulás és tüntetés a legnagyobb rendben folyt le. Ugyancsak ma délelőtt volt a fővárosban is a fölvonulás és a népgyűlés, amelyen mintegy 20.000 munkás vett részt.

— Csendélet a Ház folyosóján. Fővárosi tudósítónk jelenti: Amikor a mai ülésen az elnök Justh Gyulától megvonta a szót, ez kiment a folyosóra, ahol több ellenzéki és igen sok munkapárti képviselő volt. Egyszere elébe áll egy kis fekete alak, akiről senki sem tudta, hogy kicsoda s szónokolni kezdett Justh Gyulához:

— A milliók nevében üdvözlöm Önt kegyelmes uram — mondta — mert Önök a nemzet akarata, nem pedig a pénzen vásárolt többség...

Ekkor a képviselők neki estek és Joanovics Sándor temesmegyei főispán pofonította az ismeretlen alakot, aki valami igazoló jeggyel hadonászott. Majd Kállay Tamás, Németh Károly, Pekár Gyula megragadták, miközben a dühösen védekező kis ember Kállay Tamás ujjába harapott. Végre a teremőrök ragadták meg, akik a háznagyi hivatalba vitték, ahol nagysokára kitünt, hogy Szerdahelyi Henrik vidéki állatorvos, akik eszelőségéről ismert. Emberszeretet pártja címen pártot is alapított s képviselőjelöltnek is fellépett.

— A régi téglavető lakosai. Megemlékezünk már arról, hogy a régi téglavető területét az odatepedett lakosok meg akarják venni. A területért, amely 56 hold 1200 négyszögöl területű, holdanként 3200 koronát, vagyis négyszögölenként két koronát akarnak adni. Kérésükben előadják, hogy a telepen most 105 lakóház és 670 munkás lakik, akik hajléktalanokká, koldusokká válnának, ha onna ki elelné menniük. A közgyűlés ugyanis kimondta, hogy miután ezek az emberek minden engedély nélkül telepedtek le építkeztek ott és a jog elismerési díjakat sem fizették, a visköiket el kell venni. A tanács nem hajtotta végre oly ridegen ezt a rendelkezést s most a beadott kérés kapcsán jelenti ki, hogy addig nem tárgyal a kérelmezőkkel, a míg a tartozásaikat ki nem fizetik. A tanácsban egyébként megvan a hajlandóság, hogy területet e szegény embereknek adja el, mert az utóbbi időben már belvárosi emberek, sőt idegen községbeliek is építkeztek, hogy a szegény embereknek jó áron bérbeadják az építményeket. A téglavető telepi kérelmezők mögött különben egy pénzintézet áll, a mely finanszírozni fogja a dolgot.

— A főiskolai emlék-ünnepély. A debreceni református Főiskolai Énekkar a „Magyar Irodalmi Önképző Társulat” közreműködésével néhai boldog emlékeztető Nagy József, Vecsey-Bruckner, Kövesdy János, Magyar-Kegyés, Kádár István, Fráter Ida, Sipos Margit, Stahl Henrik, Tóth Sámuel, Szabó Sámuel-Budaházy Emília és Hegyi Mihály alapítók emlékeztetőre 1912. március hó 5-én, kedden, a főiskolai énekkeremben évfordulati ünnepélyt rendez, melyen a főiskolai énekkar, Németh Károly, Oláh Károly, Boruzs Lajos teológusok működnek közre. A megnyitót beszédet Csiky Lajos felügyelő tanár tartja. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik.

— **Erber Ernő gyásza.** Városszerte mély megilletődést keltett az a súlyos és megrendítő csapás, amely Erber Ernő bankigazgatót és családját érte. Elhunyt vasárnap reggel kis fiuk, a hét éves kedves Villike, akiben két végtelenül szerető szülői szív imádata egyesült. És ezt a végtelenül szeretett gyermeket ragadta most el a halál, a mérhetetlen nagy szülői szeretetet borította gyászba a kegyetlen sors, amely nem kímélte meg ezt a nagy szeretetet sem. Debrecen város társadalma, amelynek Erber Ernő jelentős, tiszteletben álló tagja, részt vett ebben a gyászban és részvételével, amellyel tömegesen keresték fel a gyászoló szülőket, igyekezett enyhíteni megosztani a fájdalmat, amelyet ez a lesúlytó csapás okozott. A kis halott temetése ma délután volt, amikor újból megnyilatkozott az a nagy részvét, amellyel ismerősök és tisztelők a gyász e nehéz napjaiban körülvették a megtört szülőket. A koporsót, amely előtt a koszoruk halmazával megrakott koszorú kocsi haladt, a résztvevők nagy serege követte. A gyászszertartást Krausz Vilmos dr. főrabbi végezte, aki gyönyörű gyászbeszédet mondott a koporsó fölött. A szülők megtört lélekkel kísérték ki utolsó útjára a szeretett gyermeket.

— **Casimir Perier özvegye meghalt.** Párisból táviratozzák; Madame Casimir tegnap meghalt. A köztársaság egykori elnökének özvegye kerek 32 millió frankot hagyott hátra, amelyet leánya, Sommier gyáros felesége örökölt. Néhány nappal halála előtt az elnök özvegye kibékült fiával, Claude-dal, akiről lebetette kezét, mert akarata ellenére Le Bargy színész elvált nejét vette feleségül s aztán fokról-fokra sülyedt. Hogy pénzhez jusson, ékszereszeket csalt lépre s anyja nagy összegeket fizetett érte. A végrendelet szerint Claude Perier évjáradékot fog kapni a miliónok után hűgától.

— **A népkonyha bezárása.** A népkonyhát, amelyet a Jótékony Nőegylet, illetőleg Sass Béláné alelnök vezetése alatt a folyó évben is olyan áldásosan működött a köznyomor enyhítésére, folyó hó 3-án, vasárnap déli 12 órakor zárták be ünnepélyesen. Ez alkalommal a Kut-utca 140. szám alatt levő népkonyhánál a Jótékony Nőegylet részéről Fráter Erzsébet elnök, özv. Eröss Lajosné, Sass Béláné, Berger Mórné alelnökök, Nagy Gáborné, Kovaliczky Antalné, Kövendi Dénesné, özv. Szücs Lászlóné stb. urnők, Varga Pál nőegyleti ellenőr, Szücs Kálmán pénztárnok, Berger Mór jelentek meg, a városi tanács képviselőjében pedig Könyves-Tóth Mihály kultúratanácsnok, aki az utolsó ebédre sirva távozó szegényeknek kilátásba helyezte, hogy jövőre a városi tanács nagyobb összeget fog e célra a költségvetésbe fölvenni s ezt az emberbaráti intézményt hosszabb ideig nyitva tartja, mint az idén. Az étkezési szegények napi átlagos száma 600 volt, az összes költségek január 2. óta mintegy 5000 koronát tettek ki. Az odaadó, szakavatott vezetés s a szegények érdekei iránti gondos figyelem Sass Béláné alelnök buzgalma dícséri.

— **A magyar hölgypilóta balesete.** Bécsből táviratozzák: Steinschneider Lili, az ismert magyar pilóta, tegnap délután a bécsi helyi repülőtérén kísérletezett egy Etrich-féle monoplánnal. Több sikeres felszállás után gépe a levegőben összeütközött egy pilótavizsgára készülő osztrák aviatikus gépével. A magyar pilóta készüléke a földre zuhant és csupán lélekjelenlétének köszönheti, hogy könnyebb sérülésekkel került ki a gép alól. Az osztrák aviatikus gépe oly lassan repült, hogy a benne ülő fiatal ember minden baj nélkül jutott a földre.

— **Jókai Mór hagyatéka.** Jókai Mór halála óta állandóan alkudozik a kormány Jókai özvegyével az elhunyt nagy író hagyatékában levő örökbeesü dolgok megszerzését illetőleg. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, az egyezség sikerült és Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter megkötötte a szerződést Jókai özvegyével. A szerződés szerint özvegy Jókai Mórné élete fogytáig 7200 korona évi járadékot kap a kormánytól, ezért átadja Jókai dolgozószobájának egész berendezését, hatalmas könyvtárát, több értékes festményét, közöttük több képet Munkácsytól és Verescsagintól, valamint Petőfinek azt az arcképét is, amelyet Jókai festett. Azonkívül az ország tulajdonává vált a halhatatlan költő nagyírú csigagyűjteménye is, de a hagyaték legnagyobb és legértékesebb részét képezi az a nagy halom kézirat, amelyet a megállapodás értelmében szintén átadott az özvegy. A nemzeti kegyeletnek e tárgyait már mind a Petőfi-házba vitték és most rendezik őket. A Jkai-muzeum előreláthatólag már március 15-ikén megnyílik a nagyközönség részére.

— **Szabad Iskola.** Holnap kedden Rajczy Dezső dr. „A drágaság és az étkezés reformja” címen megkezdett előadását folytatja este 6 órakor a Szabad Iskola rendes helyiségében, az Ipartestület dísztermében s ennek vázlata a következő: A fehérjekérdés. A szükségesesen felüli fehérje fogyasztás egészségtelen. Szükséges-e a hus? A hústáplálkozás és az egészség. A tudományok és az élet. A tudás demokratizálása. Az érdekes előadásra felhívjuk mindenki figyelmét.

— **A Haverda-pör ügyésze meghalt.** A Haverda-pör révén országos neve lett Winckler István dr. szabadkai kir. ügyésznek. Kezével a tárgyalás után — mint ismeretes — az igazságügyminiszter megvonta Winckler-től az ügyészi megbízást s a budapesti polgári törvényszékhez helyezte át bírónak. — Winckler István, aki azóta visszavonultságban élt, a minap tüdőgyulladását kapott és szombaton este meghalt.

— **A villamos alatt.** Tegnap délelőtt 11 óra tájban a kistemplom előtt ment keresztül Tóth István téglakerti lakos. Éppen akkor jött a „Hungária” felől a 3. számú villamos, melyet Kálmán Dániel vezetett. Mint-hogy a villamos már közel volt a megállóhoz, a vezető meglátsította menetét s így nem sejtette, hogy a keresztül haladó ember oly vigyázatlan lesz, és alákerül a kerékeknek. Am Tóth valószínűleg szórakozottságból félrenézett, megbotlott és hanyattesett, úgy, hogy a még mozgásban levő villamos is taszított rajta egyet. A fejét bezúzta. Balkányi Ede tisztiorvos és Dobó Dezső ezredorvos részesítették első segélyben. Sérülése könnyebb természetű.

— **Katholikus estély.** A „Katholikus estélyeket rendező bizottság” március 5-én, délután 5 órakor, a róm. katolikus főgimnázium dísztermében estélyt tart, melyen a Svetits-intézeti énekkar, Schlakta Margit urhölgy, a szociális misszió alelnöke, Dávid Kató urleány, Grósz Ernő és P. Buttykai Antal működnek közre.

— **Életunt cipész.** Bencsó József 76 éves cipész már megette élete kenyerének javát. Nem volt senkije, akihez e földön akár vérségi, akár baráti szeretet kötötte volna. — Egyedül állt, elhagyatva, senki által sem gondozva. Széchenyi-utca 47. szám alatt volt egy kis műhelye és lakása. Tegnap aztán elfogta az életuntság. Műhelye falára felakasztotta magát. Meghalt.

— **Öngyilkos ügyvéd.** Budapesti tudósítónk jelenti: Bleyer Izsó dr. temesvári ügyvéd néhány évvel ezelőtt idegbeteg lett és a Niedermann-féle szanatóriumba vitték. Bár hozzátartozói külön megfizették azt a kikötést, hogy állandóan ápoló legyen mellette, Bleyer a szombatról vasárnapra virradó éjszakán mégis alkalmat tudott találni arra, hogy egy ablak-redőny zsinórájával a vízvezeték csapjára felakaszthassa magát. Csak reggel vették észre az öngyilkosságot, amikor a tragikus sorsu ügyvéd már halott volt.

— **A debreceni izr. fiuinternátus „Diákotthon”** önképző köre március 3-án, vasárnap délután versenyszavaltat tartott, a melyen pályadíjat nyertek: Fleiner Jenő, Dékány István, dícséretben részesültek: Klein Sándor és Schwartz Sándor.

— **Az asszony miatt.** Szücs János számos évek óta közösháztartásban élt Balla Erzsébettel, akivel ugyan nem lépett az anyakönyvvizető elé, mégis boldogságban éltek. Amíg állítólag Papisszák István meg nem zavarta a boldogságukat. Ezért aztán elhült közöttük — akik eddig jóbarátok voltak — a barátság. A mult napokban aztán az asszony ott is hagyta Szücsöt, aki Gyarmati Sándor szomszédjának nejét vádolta azzal, hogy tőle elhídegitette Balla Erzsébetet. Tegnap aztán egymással összetalálkozott a három jóbarát. A Jámor-féle kocsmában italozott Gyarmati és Papisszák.

— **Hogy van szomszédok** — kérdezte Gyarmatitól Szücs.

— **Ne szólj hozzám, te!** . . . — ordított magánkívül Gyarmati. Azzal nagyobb nyomtaték kedvéért egy flaskót fogott s azt úgy repítette Szücs fejébe, hogy menten összeesett. Még Papisszák is ütött raita egyet. Beszállították a kórházba. Állapota nu aggodalomra sem ad okot.

— **Halólozás.** A következő gyászjelentést kaptuk: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetlen jó nőm, leányunk, testvériünk, menyem, sógornőnk és jó rokonunk Keller Károlyné szüil. Nagy Gizella életének 40., boldog házasságának 14 évében hosszas betegség és a halotti szentségek ajtatos felvétele után f. hó 3-án, esteli fél 8 órakor történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részeit f. hó 5-én, azaz kedden délután 3 órakor fogjuk a közkörház szertartás terméből a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent Anna-utcai sirkertben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért f. hó 7-én 9 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Debrecen, 1912. március 4-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Bánatos férje: Keller Károly. Bánatos szülei: Nagy Károly és neje Szabó Mária. Anyósa özv. Keller Róbertné. Testvérei: Risák Ferenc családjával. Risák József családjával. Bajkai János családjával. Nagy János családjával. Nagy Lajos családjával. Nagy Sándor családjával. Sógorai: özv. Sránkó Lajosné gyermekeivel. Keller Aurél családjával és Keller Ódön családjával. A többi rokonok nevében is. A temetést özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalata rendezi.

— **Hempel Fridát megoperálták.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Hempel Fridát a kiváló hangverseny énekesnőt nemrég megoperálták és bár az operáció jelentéktelen, a művésznő ebben a szezonban nem lép fel többé hangversenyen.

— **Játék a fegyverrel.** Hajduböszörményből jelentik nekünk: Tegnap reggel Nagy Ferenc 17 éves szobafestő tanonc egy flóbert-pisztollyal játszadozott. Nem tudta, hogy az töltve van, a ravaszát megrántotta, mire a fegyver elsült s a gyermek tenyerébe furódott a golyó. A debreceni közkörházba szállították, ahol a közeli napokban műtétet végeznek rajta, hogy a golyót kezéből eltávolítsák.

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palma kaucsuk
agybetét
olsóranqu

— **Gyermekbaré a Bikában.** Március 10-én lesz fényes műsorral. Jegyek előre válthatók Antalfiynál Szent Anna-u. 13.

— **Gyilkosság az Olajútóban.** Tegnap este az Olajútóban mulattak a legények. Sorra járta az üveg és hangos lett a csárda. Ilyenkor aztán sehogy sem egyeznek a vélemények. **Nemes József** is összeveszett barátjával, **Kállay Sándorral**, akire kést rántott s azt néhányszor megmártotta a mellében. A szegény ember összerogyott, úgy, hogy a mentőket kellett segítségül hívni, akik aztán a kórházba szállították. Ám ki sem lehetett hallgani, mert a kés tüdejét furia keresztül s még az éj folyamán behalt sebébe.

— **Aki az apja pénzével utazik.** Deák Ferenc sárközüzlaki 18 éves fiú igen szerette az uteljárásokat és kalandos történeteket. Elhatározta hát, hogy világgá megy. Jól tudta, hogy pénz nélkül igen viszontagságos az utazás, ötszáz koronát apja pénzéből magához vett és ezzel igyekezett az ismeretlen városok felé. Azonban csak Debrecenig ért, mert itt a rendőrség a szatmári csendőrség távirata folytán feltartóztatta s a pénzt tőle elkobozta. A kalandos véri gyereket pedig hazaküldte Sárközüzlakra.

Gyenge csontalkatu gyermekek

A Scott-féle eljárás vérfegyét a halászi-kérjük figyelembe venni.

kik sem állni, sem járni nem tudnak megtanulni, a valódi Scott-féle Emulsió rövid használata után már lábra állnak és szöleik igaz öröme futkosni kezdenek. Számítalanszor bebizonyosodott tény, hogy a Scott-féle Emulsió minden más szernél nagyobb mérvben hozzájárul a gyermekek csontjainak megerősítéséhez. Minden szülő, kinek gyermeke a csontok gyenge volta miatt nem fejlődik megfelelően, a Scott-féle Emulsió-val tegyen kísérletet, mely mint gyermek-táp- és erősítőszert 35 év óta világhírnévnek örvend

Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia úgy a jószág, mint hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógyszerárban kapható.

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **Kérjen kenyeret,** de csak orosházi védjegyyűt, mert ez a legjobb házi kenyér. — Szállítja az Első Debreceni Kenyérgyár részvénytársaság. Főüzlet Simonffy-utca 1-B. telefon 32 szám. Gyártelep Széchenyi-utca 49. szám. Telefon 793. szám.

Shantung-selyem

19 korona 50 fillértől kezdve a szövetért egy teljes ruhára. Bérmentve és már elvámolva a házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordulattal. **Henneberg selyemgyáros, Zürich.**

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel. :-:

Vannak fájdalmak? Rheuma, csasz, bősztvény szaggatása?

Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb báziszer a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerárban Kossuth-utca 8. színház mellett.

— **Alkalmi és estélyi ruhák, bluzok óriási választékban** megérkeztek **Halmágyi Sámuel divatházában.** Estélyi köpenyek leszállított árban.

Művészek rajzai után készült **Héloszobák, Ebédlok, Uri szobák, Szalonok,** minden társadalmi osztály részére.

Küldönlegesség a butoriparban: **virágos gyökér Tuja.**

Jellemző sajátosságai: **Harmonikus összhatás, Élély tűzű színek, Idővel növekvő színelakulás.**

Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **debreceni Butorkészítő Asztalosok Áruháza** mint az Országos Központi Hírelszövetkezet tagja **Hunyadi-u. 17/1° sz.** Demetrovics-palota. Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül. Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú szőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

NYILTÉR. *)

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	878.25
Osztrák hitel	656
4 százalékos koronajáradék	81.95
Államvasút	787.50
Hitelbank	499.50
Rimamurányi	716.50
Salgótarjáni	748
Közúti vasút	815

Irányszat:
Magánlezárolás kamatláb:
Bécs 4 5/8%, Berlin 4%, London 3 3/8%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svare E. (Strasser és Könyg) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.68
áprílisa	11.73
májusra	10.88
Rész áprílisa	10.43
Zab októberre	8.03
áprílisa	9.03
Tengeri májusra	8.78
Tengeri 1912. év júli	8.65

Irányszat: Készárú 5 olcsóbb.

Hellyértékpapírok magán árfolyama.

Névért.	Ösz-talék	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tőptár	960
200	20	Alföldi tőptár	875
500	44	Ipar és Keresk. bank	900
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	15	Debreczeni Hitelbank	280
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Bankgyűjtemény	—
200	30	Istvánalom	730
200	10	Debr. Heily vasút	—
200	18	Termény és Áruaktár	—
200	10	Debreczeni Gőztéglagyár	290

Mezőgazdasági többtermelés és kereskedelem. Ezen a címen az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés széleskörű szaktanácskozást fog tartani folyó évi március hó 5-ik és következő napjain naponta délután 4 órakor a Pesti Lloyd Társulat dísztermében (V., Mária Valéria-u. 12.) Az anketának célja annak megállapítása, hogy milyen feladatok hárulnak a magyar kereskedelemre a mezőgazdasági termelés fejlesztése terén és hogy ebből a nagy gazdasági munkából a kereskedelem milyen módon veheti ki az őt megillető részt. Az egyesülés a szaktanácskozásra meghívta a kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriumon kívül az összes nagyobb mezőgazdasági ipari és kereskedelmi képviselőket, a törvényhatósági és rendezett tanácsu vá-

rosokat, a földművelésügyi miniszterium fennhatósága alatt álló szakintézeteket, gazdasági felügyelősegeket és mindazokat a szakfőnököket, akik a kérdéssel elméletileg vagy a gyakorlatban foglalkoznak. A szaktanácskozás iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik nemcsak ipari és kereskedelmi, de mezőgazdasági körökben is. Az Egyesülés a szétküldött meghívókhoz egy füzetet mellékel, amelyben foglaltatnak részben az Egyesülés tisztikara, részben pedig kiváló szakfőnökök által készített előadói dolgozatok melyek az anketán lefolytatandó vita alapjául fognak szolgálni. Az előadók a következő kérdésekkel foglalkoznak:

1. Balkányi Béla okleveles gazda, agrárpolitikai szakíró: A kereskedők és a többtermelés.
2. Gyárfás József, a Magyar-óvári Országos M. kir. Növénykísérleti Állomás vezetője: A kereskedelem és a mezőgazdasági kísérletügy.
3. Dr. Farkas Győza földbirtokos: A mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a kereskedelem.
4. Dr. Kátóna Sándor, az O. M. K. E. titkára: Többtermelés és Vámpolitika.
5. Szende Pál dr., az O. M. K. E. főtítkára: A kereskedelem és a birtokpolitika.

Az anketát tárgyalásainak jegyzőkönyvét az Egyesülés kifogja nyomtatni, a nagy nyilvánosság elé fogja bocsátani és az ott elhangzottak figyelembevételével gyakorlati akciókat fog indítani. Az anketát tekintettel a felszólalásra jelentkezők nagy számára, valószínűleg 3-4 napot fog igénybe venni. O. M. K. E. hejdukerületi egylete az anketán való részvételre Forrai Ernő, Geréby Pál és Fisch Ernő földbirtokosokat, Hajdu Imre bankigazgatót és Kardos Béla szőlőnagybirtokost kérte fel.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Vértés József Temesvár, Klein és Fürst Máramarosziget.

Ingatlanok forgalma.

Haranghy György veszi özv. Tóth Jánosné 390 négyszögöl libakerti veteményes kertjét 15000 koronáért.

Ujés ócska ajtóik,

ablakok és bolti redőnyök jutányos árban kaphatók

Klein Abrahámnál,
Arany János-u. 43. sz.

Szép kereset

kinálkozik oly urnak vagy hölgynek, aki egy elsőrangú élet- és gyermekbiztosító intézet részére működni óhajt. Rövid s sikeres próbaműködés után **fix fizetés,** esetleg jól javadalmazott **kerületi főigazgató.** Szakismeret nem szükséges, mert **képzett alapos beosztásban és támogatásban** részesülnek. **Nyugdíjképes állás.** Kimerítő írásbeli megkeresések Budapest, IV. Váci-utca 12. II. emelet 2. alá intézendők.

Modern vízvezeték berendezési és csatornázási vállalat

iroda **Piacz-utca 52.** (a megyeháza mellett.)

Tul. Sztudinka Olivér.

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének szerződötett vállalkozója. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat legjutányosabb árban. Költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Személyes tárgyalásokra, meghívásra készséggel áll rendelkezésre. Ezen vállalat össze nem tévesztendő hasonló névű céggel.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Villamos bérletjegyhez szükséges fényképek a legszebben és legolcsóbban Buglyás műtermében, Kossuth-u. 24. sz. kérszűnek.

Betöltendő.

Ügvvédi irodai teendőkből jártas harmadéves jogász kerestetik. Cim a kiadóban.

Adás-vétel.

Hávan-utca 61. szám alatt ujonnan épült **szálló, kávéház, sörcsarnok, tánc- és étterem** nagy udvarral, modern komforttal berendezve, a Csokonai-utczára 2 átnyíló bolti helyiséggel együtt azonnal **kiadó** vagy **eladó** előnyös feltételek mellett. Értekezhetni **Emerich Arnold** tulajdonosnál.

Kétszersült eredeti karlsbadi nagy csomag 70 fillér. Kis csomag 35 fillér **Deutsch Lajos** fűszerüzletében **Piac-utca 38.**

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközözzön. Tisztelettel **Kaiser Salam**. Telefon 685.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert, **Csapó-u. 41.**

Savanyított fehér répa kapható **Félegyházy János**nál.

Vár-utca 10. számú ház szabad kézből eladó. Értekezhetni **Boros Izidorná**nál, **Kossuth-utca 2.**

Eladó házak és házhelyek. A Csapóker és gépjavitó műhely közötti területen, **Kurucz-utca 110-dik szám** alatt. Kész házak és felkerített házhelyek, könnyű fűtési feltételek mellett eladók.

Eladó egy csinos uri ház rajta lévő 3 lakosztállyal és 3 joggal ellátott jó menetű kis fűszerüzlet, gázvilágítással, az udvarban jó víz. **Csonka-utca 20. szám.** Értekezhetni ugyanott.

Egy dupla csöprés locomobilhoz eladó, átmérete 57-73. **Hatvan-u. 8.**

Uri szülők!

Egyetemi hallgató tanításban több éves gyakorlattal, tanítást vállal. Alaposan tanítja a gimnázium, reál és polgári összes tárgyait, magánvizsgálatokra felelősséggel előkészít. Tanítja továbbá magasabb műveltségre törekvő urleányoknak a magyar és a külföldi irodalmak történetét, műtörténetet, aestetikát, társadalomtudományt és világtörténetet.

Szives megkereséseket „**Szerény és lelkiismeretes**” jellegre a kiadóba kérek

Aspirin

vásárolunk eredeti

TABLETTÁKBAN

20 drb. K 1,20

Minden Tablettára az **ASPIRIN** szó van rábélyegezve.

Farbenfabriken vorm. **Friedr. Bayer & Co.,**
Elberfeld und **Leverkusen** b. **Mülheim a. Rhein.**

Mégis csak a Hungaria sósorszesz
a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető
ZSÁTKÓ JENŐ
fűszer kereskedőnél
Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Igaza van

asszonyom, hogy az

Orosházi

védjegyű

kenyér

a legjobb ízű kenyér és e

nélkül

mióta megízleltem

ebédelni

tényleg

nem tudok.

Készül az

Első Debreceni Kenyérgyár

Részvénytársaságnál

Széchenyi-u. 49. — Telefon 793

Kapható a **Simonffy-utca 2. szám** alatti főüzletben, valamint minden jobb fűszerkereskedésben.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

A legkiválóbb faj, nemesített

gyümölcsfák

kaphatók

Hoffmann Ignác Szeged,

ujszegedi faiskolájában.

Telefon szám 175.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Frisz Sándor

fűszer-, kávé- és csemegekereskedése
Debreczen, Piac-u. 83. szám.

Telefon 987.

Telefon 987.

::: Tanuló felvétetik. :::

Függőnyt

::: a legszebben :::
::: a leggyorsabban :::
és a legszolidabb árban
tisztít

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.

Debreczen. — Telefon 323.

Gyár és főüzlet **Széchenyi 42.**

Fióküzlet: **Csapó-utca 30.**
Hatvan-utca 15.

Kunsertés pora

(Gyűjtemény.)

Próbálja meg! — 20 perccel megússza a vérszt.

Disznója mindig egészséges, ellentálló lesz.

Non plus ultra.

Már az András napi malacoknak kezdeni kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék.

Ajánló információt ad: **Nagy Lajos, Gombos, Kuczik, Gyarmati** üvegkereskedő, **Némethy L.** stb. részben nagyhizláló urak **Debreczenben. Szádeczky László** urad. intéző ur **Boczonád** (Héves m.) gróf **Zichy Géza** tetlenni, **Gosztonyi Kálmán** Pa **Alatka**l, gróf **Bánffy Dénes** Sznagyfalusi, **Mihalovits** theereszovádi **Palfi Dénes** tákcsafalvi, **Csapó István** Pa **Istvántelki** (u. p. Földes) **Balogh Tihomér** Szentkozmai, (up. Ber.-ujfalu) **Elek Dezső** Demecseri, gróf. **Degenfeld József**, **Csomaköz**, **Homokitag**, **Pelei Ugron Ákos**, **Ugron Zoltán**, **fiatfalvi** stb. uradalmi. Nagymélt. és kir. zeleleü **Dr. Balhazár Lezsó** püspök ur **Debreczen**, **Nt. Rácz** Lajos ref. lelkész ur **Micske**, **fértisz**, **Lovischek Mihály** **Karász**, **N. Szűcs László** ref. lelkész **Osatár**, **Pospiss Géza** föld. ur Pa **Kettős** (u. p. Mező-Sas) s **Békés** vmegyének majdnem minden nagy és kisbirtokosa.

Számtalan elismerő levél!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár **Tóth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerésznél (Tiszapalota) és **Jósa Jóna** drogeriájában. 1 do oz 2 korona.

Figyelmeztetés: Ne tessék ezt holmi vásári portékával összetéveszteni, bár nem állítom, hogy ezzel a sertésvész problémája meg van oldva, de a hirdetett svindlik közt, egyedül bir komoly gyógyértékkel mit aránylag kis hirdetéssel elért elterjedtsége bizonyít legjobban.

Kibérlés miatt olcsó árak.

Üzlethelyiségünket, melyet 11 év óta birunk — kibérelték, miért is a raktárunkon levő legújabb divatu bel- és külföldi gyártmányu

posztókat,

valamint gyapjuszöveteket igen olcsón boosátjuk kicsinyben is a n. é. közön-ség rendelkezésére.

Női costum szövetek nagy választékban és különösen tavaszi cikkekben kedvező alkalom nyílik most előnyös bevásárlásra.

Tisztelettel

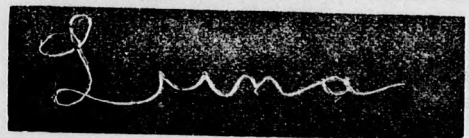
Domán és Kurz
Debreczen, Kossuth-u. 3.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idény ujdonságok

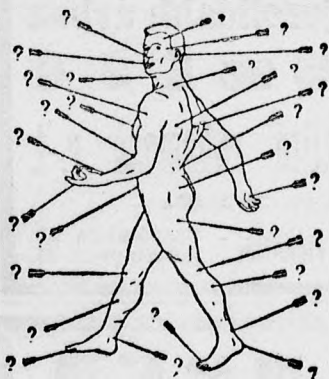
Marquisett, csipke volaus, selymek,
gyöngydiszek, rojtok

Óriási választékban!

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Vannak fájdalmai?

I. A Feller-féle Elsáfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzt, köszvényt, ideggyengeséget, oldalszurást, zsúbat, benuást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páralan gyógyszerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajók, görcs, étvágytalanság, veseégés, hányási inger, rosszullét, felbőgés, puffadtság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsáfluidot. 6 doboz bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelést pontosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 130. sz. (Zágrábmegye.)

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZÖR
kevesebb
a gond,
II-SZÖR
kevesebb
a munka,
III-SZÖR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN” a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harminál permetezhet vele! Semmi fűledéke nincs! Szemtelen elime 6 nyitkozott! Gyarljuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett Rézkénport és bordói port is. Kérjen ingyen és bérmentes leírást a **FORHIN**-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchényi- utca 6.
	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Gazdák Sütődeje Részvénytársaság.

Böszörményi-ut 15.

Telefon 924. sz.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy március 1-én az ujjonnan épült sütődéknben az üzemet megkezdjük, ahol a mai kor igényeinek és ugy hiegenikus, mint tisztasági szempontból a legmesszebbmenő kívánalmaknak megfelelőleg kizárólagosan csak házi, komlós (burgonya nélküli) kenyeret, valamint kiflit és zsemlet is sütünk és bármily mennyiségben házhoz is szállítjuk.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kéri a

Gazdák Sütődeje Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Poroszlai László, elnök. Grosz Béla, alelnök. Mihalovits Jenő, Bálasz József, Dr. Gulvás István, Boros József, Fráter István, Benedek Zoltán, Grünberger Ignác.

Felügyelő-bizottság:

Dr. Tüdös Kálmán, elnök.
Takács Samu, Dr. Grünfeld Zsigmond, Vajda Henrik,
Dr. Nagy Zoltán, ügyész. Jakobi Dániel, ügyvezető.

Kitűnő fehér sütemények.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknel a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.